ת"צ 12281-11-23 מנטל ואח' נ' מעדני גורמה בשוק בע"מ

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת זהבית אלדר

מבקשים **1. סתיו מנטל**
2. יוסי חזן

נגד

משיבה **מעדני גורמה בשוק בע"מ ח.פ. 515544898**

פסק דין

1. לפני בקשה מוסכמת לאישור הסתלקות מתוגמלת מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית בהתאם לסעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**" או "**החוק**").

2. בבסיס בקשת האישור ניצבת טענת המבקשים, כי המשיבה, חברה המפעילה רשת מרכולים הפועלת תחת השם המסחרי "אדום ירוק" ומציעה את מוצריה למכירה גם במרשתת, פעלה בניגוד להוראות דין שונות, ובכלל זה: הפרה את סעיפים 17ב ו-2 לחוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981; הפרה את סעיף 20(ב) לחוק המכר, התשכ"ח-1968; עשתה עושר ולא במשפט לעניין חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979; הפרה את חובת תום הלב הקבועה בחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973; הפרה חובה חקוקה/התרשלה לפי סעיפים 63, 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. זאת, לפי הנטען, בכך שביצעה גביה ביתר בגין מוצרים הנמכרים לפי משקל, באופן שבעת שקילת המוצרים לצורך חישוב התמורה לא הופחת ממשקל המוצר משקל האריזה שבה הוא נתון (כגון קופסה או שקית ניילון), ובכך חייבה את לקוחותיה גם בגין משקל האריזה. כן נטען, כי המשיבה לא ציינה בפני הלקוחות את עלות האריזה באופן נפרד ומובחן.

3. יצוין כי הוגשה בעבר כנגד המשיבה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעילות דומות (ראו ת"צ (מחוזי מרכז) 61154-01-19 **אבנר רשף נ' ח.י מעדני גורמה בע"מ** (פורסם בנבו, 20.11.2022) (להלן: "**עניין רשף**"). כפי הנטען בבקשת האישור שבענייננו, הבקשה עוסקת בפריטים שנכללו בבקשת האישור בעניין **רשף** ובהסדר הפשרה שהתקבל שם מהמועד בו

אושר הסדר הפשרה, וכן בפריטים נוספים כמו ירקות ופירות אשר רלבנטיים גם לתקופה שלפני אישור הסדר הפשרה.

4. המבקשים הם לקוחות של המשיבה, אשר כפי הנטען בבקשת האישור, רכשו מוצרים שונים הנמכרים על ידה לפי משקל. המבקש 1 ביצע ביום 14.8.23 רכישה בסניף המשיבה ברחוב המרכבה 40 בחולון, ואילו המבקש 2 ביצע רכישה של מוצרי המשיבה באמצעות אתר האינטרנט שלה, אשר סופקה לביתו ביום 31.8.23.

5. לטענת המבקשים, בעקבות הרכישות שביצעו התברר כי משקל האריזה לא הופחת ממשקל המוצרים לצורך חישוב התשלום, וכי המשיבה לא סימנה על גבי המוצרים את עלות האריזה באופן נפרד ומובחן.

6. כפי הנטען, בוצעו בדיקות מעבדה למוצרים שונים שנרכשו בסניפים נוספים של המשיבה, אשר העלו כי מדובר בהפרה רוחבית.

7. המבקשים הגדירו את הקבוצה כך: "**כל לקוחות המשיבה אשר רכשו מוצרים לפי משקל אצל המשיבה, להם הוסיפה המשיבה את משקל האריזה והמשיבה לא הפחיתה את מלוא משקל האריזה ו/או לא ציינה בפני הלקוחות את עלות האריזה באופן נפרד ומובחן, ב-7 השנים קודם להגשת בקשת האישור (ולמצער ממועד תחילת פעילותן) ועד למועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית**".

8. סכום התביעה הועמד על סך של 2.5 מיליון ₪. זאת, על יסוד ההנחה כי למשיבה שלושה סניפים ואתר מקוון, שבכל אחד מהסניפים מבוצעות כ-200 רכישות ביום של מוצרים הנמכרים לפי משקל. מדובר על היקף של 172,800 רכישות בשנה ובנזק ממוצע (ממוני ולא ממוני) בסך 25 ₪ לכל לקוח, אשר עולה על 2.5 מיליון ₪.

9. המשיבה, חברה פרטית, אשר החלה את פעילותה בסוף שנת 2017, מפעילה שלושה סניפים תחת השם "אדום ירוק" וכן מפעילה מסוף שנת 2021 אתר אינטרנט דרכו ניתן לבצע הזמנות.

10. בתשובת המשיבה לבקשת האישור נטען, בין היתר, להיעדר עילת תביעה אישית, שכן חשבונית הרכישה מיום 14.8.23, עליה נסמכת בקשת האישור, כלל לא הוצאה למבקש 1. לגופו של עניין נטען כי התנהלות המשיבה תואמת את הדין ואף מיטיבה עם לקוחותיה, שכן בסניפיה מותקנת תוכנה ייעודית המפחיתה באופן אוטומטי את משקל האריזה, אף במקרים שבהם הלקוח לא ארז את המוצר באריזה. עוד נטען כי הבדיקות שעליהן נסמכת בקשת האישור שגויות מיסודן וכוללות סטיות משמעותיות.

11. לחלופין טוענת המשיבה, כי ככל שנפלה תקלה, הרי שמדובר בתקלה נקודתית וכי בקשת האישור ממילא מיצתה את עצמה, שכן המשיבה הטמיעה בקצביות שלה, עוד קודם להגשת הבקשה וללא קשר אליה, מנגנון להפחתה אוטומטית של משקל האריזה. עוד נטען, כי המשיבה פעלה לחידוד הנהלים ולהטמעת תוכנה ייעודית שנועדה למנוע אף את הליקויים הנקודתיים הנטענים בבקשת האישור ביחס לפירות וירקות הנמכרים על ידה.

12. עוד טוענת המשיבה, כי המבקשים לא הוכיחו את יתר הנזקים הנטענים בבקשת האישור ולא הרימו את הנטל להוכחת התקיימות התנאים הנדרשים לאישור התובענה כייצוגית.

13. המבקשים הגישו תשובה לתגובת המשיבה, במסגרתה חלקו על טענותיה. בין היתר, דחו המבקשים את טענת המשיבה בעניין הפחתת משקל אריזות מוצריה הנמכרים לפי משקל. עוד דחו המבקשים את הטענה שלפיה למבקש 1 אין עילת תביעה אישית, והבהירו כי המבקש 1 ביצע את הרכישה בעצמו, תוך שימוש בכרטיס האשראי של אביו ובכרטיס מועדון הרשום על שמו. כן טענו המבקשים כי בסעיף 13 להתנגדות המשיבה לאישור התובענה הייצוגית, המשיבה מודה למעשה כי התקינה מנגנון לקיזוז משקל האריזה, וכי עצם התקנתו מלמד כי בעבר לא היו בידיה הנחיות ברורות או מערכת מתאימה לביצוע ההפחתה הנדרשת.

14. ביום 27.11.24, התקיים בפני כב' השופט אמיר לוקשינסקי-גל דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו התברר כי המשיבה מכרה את כלל הפעילות לחברה אחרת. לפיכך ובשים לב לרלבנטיות הדברים לעניין הסדרה עתידית, הוצע לצדדים לבוא בדברים מחוץ לכותלי בית המשפט על מנת לנסות ולהגיע להבנות, תוך שהומלץ כי הפיצוי לציבור ייערך בדרך של תרומה.

15. לאחר מכן, התקיימו מגעים בין הצדדים, במסגרתם הוצגו לב"כ המבקשים נתונים בדבר מכירות המשיבה של המוצרים הרלבנטיים לבקשת האישור, אשר נתמכו בתצהיר רו"ח חיצוני. בעקבות המגעים והנתונים שהוצגו, הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות, שבמסגרתה הוסכם כדלקמן;

א. בתקופה שבין הגשת האישור ועד להפסקת פעילות המשיבה בחודש יולי 2024, חידדה המשיבה את נהליה ותיקנה את מערכותיה, כך שמלוא משקל האריזות הופחת במקרים הנדרשים. למיטב ידיעתה של המשיבה, המתקנים, המערכת והמידע התפעולי הרלבנטיים הועברו לחברה הרוכשת, כך שהתועלת מהשינויים שבוצעו צפויה להימשך גם ביחס ללקוחות הממשיכים לרכוש בסניפי "אדום ירוק", לאחר העברת הבעלות

לחברה הרוכשת. המשיבה מתחייבת כי אם תשוב בעתיד לפעילות הקשורה למכירת מוצרי מזון על פי משקל, היא תפעל לקיזוז מלוא משקלי האריזה בהתאם לדין. לבקשה צורף תצהיר מטעם המשיבה בדבר מכירת פעילותה העסקית ביום 30.6.24.

ב. <u>המשיבה תתרום מוצרי מזון לעמותה נזקקת</u> – עמותת חב"ד תומכי תמימים ע"ר 580478675 (להלן: "**העמותה**") בשווי של 70,000 ₪. (לבקשת ההסתלקות צורף אישור העמותה בדבר נכונותה לקבל את התרומה). הוסכם כי שווי מוצרי המזון שייתרמו יחושב בהתאם למחיר המוצר לצרכן, כולל מע"מ, כפי שנמכר אצל המשיבה במהלך 12 החודשים שקדמו למועד מכירת פעילות החברה. המשיבה הבהירה כי תרומת מוצרי המזון אינה חלק מהתחייבויותיה הפילנתרופיות השוטפות, וכי לא הייתה לה כל התחייבות קודמת כלפי העמותה בנוגע להענקת מוצרי המזון מכוח ההסדר. ההטבה תינתן עד למיצויה המלא, ובכל מקרה בתוך תקופה של עד שישה חודשים ממועד אישור ההסדר. ככל שמסיבה כלשהי לא תוכל העמותה לקבל את תרומת מוצרי המזון, תועבר התרומה לעמותה אחרת שתוסכם על הצדדים ותקבל את אישור בית המשפט.

ג. המשיבה תגיש לב"כ המבקשים, בכל שלושה חודשים עד לסיום מתן ההטבה, עדכון אודות תרומת מוצרי המזון, בצירוף אישור גורם מוסמך.

ד. <u>גמול למבקשים ושכר טרחת בא כוחם</u> – הוסכם כי המשיבה תישא בשכר טרחת ב"כ המבקשים בסך 23,000 ₪, בתוספת מע"מ כדין, כנגד חשבונית מס כדין, וכן תשלם לכל אחד מהמבקשים גמול בסך 2,250 ₪.

ה. <u>החזר הוצאות והשבת מחצית האגרה הראשונה</u> – הוסכם, כי המשיבה תשפה את המבקשים בגין תשלום מחצית האגרה הראשונה ששולמה בעת פתיחת התיק בסך 3,251 ₪. כמו כן, הוסכם כי המשיבה תשיב למבקשים את הוצאותיהם בסך 1,500 ₪, בגין הוצאות ההליך של דו"ח המעבדה, הדפסות ושליחויות.

ו. הגמול למבקשים, החזר חלקה הראשון של האגרה, החזר ההוצאות ו-70% משכר הטרחה ישולמו בתוך 21 ימים ממועד אישור ההסדר. יתרת ה-30% משכר הטרחה תשולם רק לאחר הגשת הודעת עדכון משותפת מטעם הצדדים בדבר השלמת הביצוע.

ז. הוסכם כי בקשת האישור הגשימה את מטרות חוק תובענות ייצוגיות והגשימה את תכליתו להביא להתנהגות ראויה מבחינה ציבורית מצד גורמים דומים למשיבה. עוד הוסכם, כי לצורך קביעת שכר הטרחה יש להביא בחשבון, בין היתר, את ההטבה לציבור; את העובדה שבפרק הזמן שממועד הגשת בקשת האישור ועד להפסקת פעילות

המשיבה בוצעה הסדרה שמנעה את המשך הגבייה ביתר; את העובדה שהמבקשים הקדימו ופנו בפנייה מוקדמת למשיבה; ואת העובדה שהושקעו שעות רבות בהכנת בקשת האישור ובניהול משא ומתן אינטנסיבי וממושל מול המשיבה, לצורך הבטחת ההטבה לציבור.

ח. <u>פטור מתשלום חלקה השני של האגרה</u> – המבקשים עותרים לפטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה, בהתאם לתקנה 7א לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007. זאת, בשים לב לכך שהבקשה מוגשת לאחר שהתקיים דיון קדם משפט ראשון בלבד, לנוכח העובדה שהמשיבה חדלה מפעילות עסקית לפני למעלה משנתיים, וכן לנוכח התועלת שהושגה לציבור במסגרת הסדר ההסתלקות. לחלופין, ככל שבית המשפט יחליט שלא לפטור את המבקשים מתשלום המחצית השנייה של האגרה, המשיבה תישא בתשלום זה.

ט. הצדדים הסכימו, כי ההסתלקות לא תהא כרוכה בפרסום בהתאם לסעיף 16(ד)(1) לחוק תובענות ייצוגיות או בשליחת הודעה ליועמ"ש.

י. הוסכם על פיקוח בית המשפט לצורך מעקב אחר ביצוע התחייבויות המשיבה.

יא. המבקשים מוותרים באופן מוחלט ובלתי חוזר על כל תביעה, זכות, טענה או דרישה הקשורים להפרות הנטענות על ידם בכתב התביעה ובבקשה לאישור כנגד המשיבה או מי מטעמה, וזאת בכפוף לעמידה במלוא התחייבויותיה וכן בכפוף לכך שלא תפר את הדין באותו אופן בעתיד.

יב. לבקשה צורפו תצהירי המבקשים ובא כוחם, שבהם הצהירו כי לא קיבלו ולא יקבלו טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, בקשר לבקשת ההסתלקות, למעט הסכומים המומלצים בהסכמה, אשר מותנים באישור בית המשפט.

16. לאחר שעיינתי בכלל המסמכים שהוגשו בהליך, מצאתי כי בנסיבות העניין מתקיימים התנאים לאישור ההסתלקות לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, שתכליתו לאפשר לבית המשפט למחוק תובענות מקום שבו אין עוד תועלת בהמשך ניהולו, בין משום שסיכויי ההליך נמוכים, ובין מטעם אחר, כגון מקום שבו הושגה מטרת ההליך. זאת, שכן כעולה מההסדר שהוגש, בקשת האישור הביאה לשינוי בהתנהלות המשיבה עד למכירת פעילותה העסקית ביום 30.6.24, והיא אף הביאה תועלת לציבור הלקוחות שהמשיך לרכוש בסניפי החברה לאחר העברת פעילותה לחברה הרוכשת. זאת ועוד, המשיבה התחייבה להעניק הטבה לציבור בדרך של תרומת מוצרי מזון לעמותה בהיקף שפורט בהסדר.

17. <u>אשר לגמול המבקשים ולשכר טרחת בא כוחם</u> – במסגרת אישור הסתלקות, רשאי בית המשפט לאשר מתן גמול לתובע המייצג ולבא כוחו, בהתאם לאמות מידה שהותוו בפסיקה. יש להביא בחשבון, בין היתר, את התועלת שהביאה עמה בקשת האישור לחברי הקבוצה, את מידת החשיבות הציבורית שבהליך, את היקף העבודה שהושקע בו, את הסיכון שנטלו על עצמם המבקש ובאי כוחו, את נחיצות ההליך הייצוגי לתוצאה שהוגשה והשלב שבו התבקשה ההסתלקות (ע"א 8114/14 **מרקיט מוצרי ייעול בע"מ נ' סונול ישראל בע"מ** (פורסם בנבו, 5.8.2018 (להלן: "**עניין מרקיט**").

18. בענייננו, הגשת בקשת האישור הייתה מוצדקת, שכן כפי שפורט לעיל, במועד הגשתה עמדה למבקשים, לכאורה, עילת תביעה בגין גביית יתר ביחס למוצרים הנמכרים לפי משקל, מקום שבו לצורך שקילתה מוצר לא הופחת מלוא משקל האריזה, או חלקו, וכן מקום שבו עלות האריזה לא סומנה בנפרד ובאופן מובחן בחלק מהמוצרים. המשיבה חידדה את נהליה ותיקנה את המערכת עד להפסקת פעילותה. כמו כן, המתקנים, המערכות והמידע התפעולי הרלוונטיים הועברו לחברה הרוכשת. בנסיבות אלה, ניתן לקבוע כי התכלית העיקרית שעמדה ביסוד ההליך – אכיפת הוראות הדין והסדרת התנהלות המשיבה – הושגה. נוסף על כך, המשיבה התחייבה להעניק הטבה לציבור בדרך של תרומת מוצרי מזון לעמותה, בשווי של 70,000 ₪. בשים לב לאמור, מצאתי כי צמחה מן ההליך תועלת לציבור.

19. באשר לגמול ושכר הטרחה שהתבקשו - כפי שנפסק, בעניין **מרקיט**, הכלל הוא שאין לפסוק גמול ושכר טרחה לתובע המייצג ולבא הכוח המייצג במסגרת של הסתלקות מבקשת אישור תובענה כייצוגית, והסתלקות מתוגמלת היא בגדר חריג לכלל. על מנת לפסוק גמול למבקש ושכר טרחה לבא הכוח במסגרת הסדר הסתלקות, שומה על בית המשפט להתרשם כי "לקבוצה צמחה תועלת קונקרטית ורלוונטית כתוצאה מההליך, ואין די מבחינה זו בתועלת כללית ועמומה". זאת ועוד, ככלל, ישנו קושי לראות בהשאת תרומה, למטרה נעלה וראויה ככל שתהיה, משום תועלת קונקרטית ורלוונטית לחברי הקבוצה, אשר כפי שהוטעם בעניין **מרקיט**, יש לעמוד על התקיימותה, במובחן מתועלת ציבורית כללית (פסקה 25 לפסק הדין).

20. על פי ההלכה הפסוקה, בעת חישוב הגמול ושכר הטרחה, יש ליתן משקל לסוג הפיצוי שבו זכתה הקבוצה בעקבות ניהול ההליך הייצוגי – לא דינו של פיצוי כספי שהועבר בפועל לידי חברי הקבוצה, כדין תרומה או העברת כספים לקרן. ואומנם, הדין מאפשר פיצוי גם באמצעות תרומת מוצרים למטרות ראויות, אך מדובר "בהסדרים נחותים", אשר כרוכים בחסרונות לא מבוטלים (ע"א 3604/22 **יואב פז נ' פלאפון תקשורת בע"מ** (פורסם בנבו,

23.5.2023), פסקאות 8-9; רע"א 1394/24 **אופטיקה הלפרין בע"מ נ' כוכב זיס** (פורסם בנבו, 24.4.2025), פסקאות 32-37).

21. בהליך של תובענה ייצוגית, פסיקת גמול ושכר טרחה מסורה באופן בלעדי לשיקול דעתו של בית המשפט – בין אם מדובר בהכרעה לאחר בירור ההליך ובין אם באישור הסדר פשרה. הסכמת הצדדים אשר לסכומים אלה מהווה המלצה בלבד.

22. בנסיבות העניין, אני סבורה כי הסכומים שהתבקשו בגין הגמול ושכר הטרחה הינם גבוהים באופן שאינו סביר. זאת, נוכח טיב הפיצוי, היקף ההשקעה שנדרשה לצורך הגשת הבקשה, השלב הדיוני המוקדם בו הסתיים ההליך והיחס בין סכום התביעה בסך 2.5 מיליון ₪ להיקף הפיצוי עליו הוסכם.

23. לפיכך, לאחר שנתתי דעתי למכלול השיקולים, מצאתי להעמיד את הגמול למבקשים ע"ס 1,200 ₪ לכל אחד ואת שכר הטרחה לב"כ המבקשים ע"ס 10,000 ₪, בצירוף מע"מ.

24. **<u>אשר על כן ובהתאם לכל האמור לעיל</u>**:

א. מאושר בזאת הסדר ההסתלקות כמפורט לעיל;

ב. המשיבה תשלם למבקשים גמול בסך 2,400 ₪ (1,200 ₪ לכל אחד) ולבא כוח המבקשים שכר טרחה בסך של 10,000 ₪ בצירוף מע"מ, כנגד חשבונית מס כדין שתועבר בתוך 7 ימים ממועד התשלום. כן תשלם המשיבה למבקשים סך של 1,500 ₪ בגין הוצאות הליך.

ג. כן תשיב המשיבה למבקשים את אגרת המחצית הראשונה ששולמה עם פתיחת ההליך בסך 3,251 ₪, בהתאם לתקנה 7א(א)(3) לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007.

ד. בהתאם לתקנה 7א(א)(4)(ב) לתקנות בתי המשפט (אגרות), מצאתי לפטור את המבקשים מתשלום אגרת המחצית השנייה, לאור השלב המוקדם בהליך בו הושג ההסדר ותוך חיסכון בזמן שיפוטי יקר.

יג. הגמול למבקשים, החזר חלקה הראשון של האגרה, תשלום ההוצאות ו-70% משכר הטרחה ישולמו בתוך 21 ימים ממועד אישור ההסדר. יתרת ה-30% משכר הטרחה תשולם רק לאחר הגשת הודעת עדכון משותפת מטעם הצדדים בדבר השלמת הביצוע.

יד. בנסיבות העניין, לא ראיתי כי מתקיים צורך להורות על איתור תובע ייצוגי חלופי ואף לא על פרסום ההסתלקות בהתאם לסעיף 16(ד)(1) לחוק התובענות הייצוגיות ולתקנה 11(ב) לתקנות התובענות הייצוגיות, מעבר לפרסום בפנקס התובענות הייצוגיות ובמאגרים המשפטיים.

טו. <u>התיק ייקבע לת.פ. לעוד 7 חודשים, לצורך הגשת הודעת הצדדים בדבר תרומת מוצרי המזון לעמותה, בהתאם להסדר.</u>

<u>התיק ייסגר.</u>

<u>המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים.</u>

ניתן היום, כ"א חשוון תשפ"ז, 01 נובמבר 2026, בהעדר הצדדים.

זהבית אלדר, שופטת